

Vladislav Stres

ZRCALO

Vladislav Stres (3. januar 1958, Ljubljana), pesnik. Do 13. leta je živel v Predosljah pri Brdu (pri Kranju). Končal je Gimnazijo Poljane. Oče mu je umrl, ko je bil star pet let, kar ga je prisililo, da je že z osemnajstimi leti zaživel samostojno. Končal je najprej višjo stopnjo in čez čas še visoko na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Najprej se je zaposlil kot planer analitik v podjetju Iskra Commerce in nato na Ministrstvu za pravosodje. Kot učitelj se je usposobil za predavatelja informatike, uvoda v pravo in ekonomskih predmetov. Kar osemnajst let je delal v šolstvu, od tega tri leta kot samostojni učitelj, zadnje čase pa tudi kot inštruktor. Kot podsekretar na Direktoratu za medije na Ministrstvu RS za kulturo se je ukvarjal tudi z mediji. Izkusil je tudi status samostojnega kulturnega delavca in v tistem obdobju izdal večje število leposlovnih knjig.

- LJUBEZEN DVEH BRATOV, pesniška zbirka, samozaložba,
Ljubljana 1985
- V GORI ŽIVIM, pesniška zbirka, samozaložba, Ljubljana 1985
- VREZI pesniški almanah, samozaložba, 1986
- ZRCALO, pesniška zbirka, Obzorja, Maribor 1986
- APIS, pesniška zbirka, samozaložba, Ljubljana 1987
- REKI (reki, aforizmi in kratke zgodbe), samozaložba, Ljubljana
1988
- SESTOP S PARNASA pesniška zbirka, samozaložba, Ljubljana
1990
- PESMI O RAJU, pesniška zbirka, Založba delavska enotnost,
Ljubljana 1994
- TUDI PESEM JE LAHKO NAPITEK, vodnik literarne
terapije, ŠENT, Ljubljana 2009

MARIBORSKA LITERARNA DRUŽBA
Zbirka **eDition** 3

Vladislav Stres: ZRCALO

Vladislav Stres
ZRCALO

Maribor 2010

© 2010, Vladislav Stres

© 2010, Mariborska literarna družba

Druga, dopolnjena izdaja. Prva je izšla pri založbi Obzorja leta 1986.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

821.163.6-1

STRES, Vladislav

Zrcalo [Elektronski vir] / Vladislav Stres. -
El. knjiga. - Maribor : Mariborska literarna
družba, 2010. - (Zbirka eDition ; 3)

ISBN 978-961-6483-91-9

COBISS.SI-ID 64998145

*Zapisoval je trenutke, ko je spregledal,
da bi videl, kakšen je buden.*

V. S.

TAM

ZRCALO

Je jutro je noč
Mrak je tako dolg
kot jutro in noč
in vsak trenutek drugačen
Mrak vsakič temnejši
mrak vsakič svetlejši

Med dnevom in nočjo
je mavrica
in ko ji greš naproti
se rojevata nova **Dan** in **Noč**

OBOŽEVALEC

Kdo je gospodar?
Drevo ki ponuja sad
ali človek ki ga je

In tudi On hoče biti to drevo
Hoče biti sladek med dekletu

GLINENA SKODELICA

Ta čaša ...
je čistost resničnosti
ta pika na njej
je pika na tvojem licu

Vidiš obraz v njej
svojo piramido...
sanje prihodnosti
poiskano globoko v njej
In od tam sežeš v svetove tam daleč
tvoje roke so se razprle tja
ti cela se tam sprehajaš nasmejana
popotnik odprtih oči odprta
a le kot korenina
Vzcvetela čistost resničnosti

DEŽELA KIPOV

Kleči gleda malik in moli ...
Tam zraven je On
moli h kamnitemu torzu

A nikoli se nista spogledala
drug drugega sta predobro poznala

ONA

Bom tvoj mezinec
šel bom v sobico drugega prsta
jo pregledal tretjega četrtega ...
odkril bom ključ glavne sobane
tvoje sveto ime
Bom prah po katerem boš hodila po poti
bom voda ko obliva tvoja lica drsi mimo prstov
kot odsev v njej
podoživljal tvoje čutenje
Ti bom kuštral lase
veter
od daleč ali blizu
Pravijo: Že sam glas nežnost duh ...
izda ime

SLOVO

Morje ...

Tako mirna gladina

da bi poljub dal vál

Tako tího

da bi vsaka beseda dala toplino

meni tako prostrano

da je ne bo nikoli *Slišalo*

TAM

Trenutek večnosti ...

Trenutek spoznanja bivanja biti

trenutek poleta nad črto temé

le trenutek trenutek šibkega ptiča

Tisoče medlih raznobarvnih lučk

in le ena prava

vedno več jih je

pogled je utrujen

Vidim le še odsev

Svetloba temé zaprtih oči

Tanko hladno razlivajoče rumenilo

zaprtih oči

V dno sega hladna voda

roka drsi prek morja in prši sólze

Roka ki miri

valove

roka ki miri gladino

da prejelo bo *Spoznanje*

V PLAMENU

Igral se je z ognjem
potopljen v energiji
jo doživljal ustvarjal
delal je drobne napake
obliznil ga je plamen
za trenutek čudežni sij
ožgal je oči telo
prežgal je možgane
in zagrnil v temó
v kateri je
Kamen

Dan ko si najbolj trpel ...
Zazira se obris drevesa
čutim da seva toploto
ko pridem bliže vidim da je ožgano
le nekaj zelenih lističev je na njem
pozabljenih od vej debla in korenin

METULJI

So ljudje, ki so obdani z žarom ...

Prilete v njihovo senco
se pogrejejo in odletijo naprej
kot metulji.

A tudi oni ...

Ko ga vprašaš za trenutek zaplahuta s krili
rekoč: Iščem sebe.

Njegove roke so bile razbrazdane.

Govoril je: Jaz lahko ustvarim ljubezen,
in šel, človek ptica. Je hodil. Njegove dlani
so bile vedno bolj razbrazdane.

Velikokrat je odšel.

Bila je ptica

ki je čakala
da bi lahko letela.
In čakala je ptico.

Bil sem tam

kot senca.
Sedaj hodim tja
kot vernik.

GOLOBICE

Prišel sem v mesto.
Hodim med golobicami
si čistijo peruti
poletavajo za zrna
in čakajo.

Včasih sedem.
Hodim po parku pričakovanja
omamno in sladko.
Čakam, da bi kateri postal kralj
in bi poletela k meni.

Ko sem šel po poti sebe
sem bil tako sam.

In s sabo ne nosim daril.

ONKRAJ

Gledam liste svoje rastline, košate ...
in najdem se v svetu miru in glasbe
tihoga, jasnega odzvanjanja
kristalčkov, zrn
potem se odprejo vrata
    in tam
... gibanje in dotikanje lističev trav, šepet
te moje rastline ...
Pravim ji:
Tudi ti sanjaš
toda tvoje sanje so še bolj meglene
dolgo časa sanjaš in nato umreš
medtem boš posejala seme, ki bo sanjalo naprej.

ON

Srečal sem moža
lahko bi bil pesnik vseh časov
bil je mlad
a bil je sam
noro je zaupal vase
govoril je: Imam oči, ki lahko vidijo dan ...

Oči, ki gledajo slepoto.
Oči, ki gledajo slepi svet.
Oči teme.
Oči ribe
v mrtvem morju.

Temne oči.
Temne oči Temè.

LEDENA PRINCESA
IN KIP

LOTOSOV CVET

Zajemaj vodo   Zajemaj vodo
iz lastnega jezera   lastnega jezera
čistega   čistega
mirnega   mirnega
da lahko prejme   da lahko
   to življenje
to življenje

TISTE OČI

Vsepovsod okoli je eno
tvoje oči ...
vidna skrivna os
ko greš proti njej
postane pravi prostor
In to mórje ima moč da vzvalovi ...
In ni ječa trdno spečega mesta – sanj
Ni z nekim prahom pokrita
Pokrit s tišino
pozabljen od vetrov ...
Tiste Oči

JUTRO

Tvoj pozabljeni
  metulj...
mokrih zlepljenih kril
si jih suši na soncu ljubezni
z naporom utrujeno plahutajoč

In nekoč bo stal tam
v drobnih trzljajih mrzličnih oči
v hladnem pôtu
misleč da letí

Ko sanje postanejo tako svétle
spletajoče barve
oblikujejo figure nasmeh
si podajo roke

In zvezde na mojem nebu
so zopet zasijale
Jutro v Belih Očeh ...

SENCE

Pletejo zelene vejice v **Kolobar** ...

Pletejo v temí

s suhimi trsovimi trakovi

v Krogu v mrežo

okoli mene

pletejo vedno za mojim hrbtom

v krogu v Mrežo

Skozenj vidim skozenj slišim

v krogu v mrežo

vpletajo v ožji krog

v krogu ...

Sence včasih osamljene

hladne žejne

podajajo mi roke v rajanje

– z vragom

Pletejo gosto

v oklep strjuoč

napoj mamilo življenju

In nekoč bom Jaz Pletel Drugim

PAJČOLAN

Zvezde sipljejo žarke in pepel.

Hodila sem v belem pajčolanu
da bi objela
široko odprtih rok, celo večnost
da bi objela
moža. Njegova usta.
Nežnost svojih sanj ...
Ni ga med zvezdami.
Z zvezd se siplje pepel.

Padaj, padaj črni sneg v prepad
zakrila sem oči.
Padaj, padaj črni sneg v prepad
zakrila sem oči.
In hodila bom do smrti!

KIP

Gledaš me s ploskve dna.
Gledaš me iz svojega kamenega telesa.
Gledaš me ostro, kaméno.
Vidiš vse.
Drsiš po tankih, belih vodih mojega srcá.
Veš vse.
In zdrobiš Vse.

SANJI

Toplo sonce ...

Ob morju porjavimo.
V mestu Besed izgubimo
izgubimo sebe.

Nežno je opazovala svoji roki
ki grabita po pesku
in je kot živ
drsi, se kotali med prsti
v večnost
s tihim sevom v očeh
tople praznine prostora
in pozabila na zvezde.

Z valovi
ki odhajajo
je drsela ... s peskom
v kotanjo ...
lebdela tik nad morjem, hité
se dotikala z dlanjo vrhov valov ...

Včasih se za trenutek vzdramljeno zazre v dalj.
V edini, večni, zadnji Sanji.

ONA

Tako lepa je
da bi jo radi zasvojili
ona in oni
v pogledu, v drobnih trzljajih
v besedah, kot sence
išoč še tako drobne pore
do njenega imena ...
Zasvojena Lepota.

PRINCESA

Bila je v sobi.
Dala je času čas
gledala skozi okno jutro.
Pravila je, da je nevarno iti v svet
in ga poiskati.
Ni vedela, da je najbolj nevarno čakati.
Ledena princesa.

Hodili so mimo, pod njenim oknom
v rokah so nosili nekaj oglatega, sivega.
Igrala se je z mislijo, da so to skrinjice.
Vedno ko je kako želela odpreti
je spoznala, da je siv kamen.
In vsakič si je želela njega
ki bi imel v rokah rož ...

Hodila je v procesiji
noseč svoj kamen
v rokah, v srcu, v glavi.
Lovila je snežinke
padajoče iz globine neba
in delala ledene rože.

Včeraj sem jo videl s princem
njene oči so kot vedno lačne
polzele po telesih.

GOZD

Drevesa nam želijo ljubezni
želijo da smo enostavni preprosti
da ljubimo globoko ljubimo

Debla nam želijo ljubezni
ko vršijo v vetru
nam želijo ljubezni

Njih skorja je v ranah
z noži rezana
želijo nam ljubezni

Drevesa imajo moč
Čutiš to Moč

LUŽA

Deset let sem posvetil bogu ...
Bog so drevesa
in ta ptica, ki se koplje tam pod drevesom
ta ptica ga razume.

Otrok, ki stoji v luži
in se mi smeji
ta otrok ga pozna

in mati, ki ga sklonjeno posluša
ga za trenutek sreče čuti v sebi.

Da, bog je dan srečnim
in tistim, ki se igrajo z lužo.

Kaj pa on?
V njegovih očeh je krog
postavil je **Cerkev**.

DAROVALKA

Darovala je svoje srce in še več ...
kamnitemu kipu.
Sedaj pravi, da srca nima več, niti svoje vere
ker on ni oživel.

Njene ptice umirajo
in živi življenje kapelj, ki odtekajo
ko bodo pomrle vse ptice, se bo ustavila
okamnena, sevala toploto in živela neskončni sen
ko se kip ohladi, se sen prevesi v smrt.

Poleg kipa kleči in moli
njegove oči
roke, kot da se počasi razpirajo
ne, tako se zdi, če kip zelo dolgo gledaš
zgodí se, kot da bi gledal v zrcalo
vidiš sebe, svoje želje
svoje sanje ...

Mimo hodijo, noseč svoj kamen
kip njé ga bo iskal z očmi
– njega, ki ima ptic.

IGRIVA RADOST

Nabira kamenčke jih meče
hodi miže na vse strani ...
Včasih za trenutek odpre oči
in jih smeje takoj zapre
da skozi njih njena golobica ne bi ušla

Pride do njega ki stoji na poti in zre
v dalj v sinje ... počasi obrača glavo – v pogledu
mu pomeni Vse in več ko vse
Sklanja se da bi utrgal rožo
to stori ona in mu jo da
njemu – *kamnitemu Kipu*
Ona je vse njemu beraču
vidi se v njegovih očeh
igra se z njegovimi okamenelimi prsti
zapira in odpira mu usta če si želi
ga poljublja da bi se prebudil

Tam zraven je šel deček
nekaj časa sta skupaj smejé
nabirala in metala kamenčke
nato sta se neopazno razšla

Spominja se sebe v njegovih očeh
in se vrača k svojemu kipu
V daljavi zazira njegov obris
kako se klateč pomika po njenih stopinjah

SENCE

DVA RODOVA PRAZGODOVINE

Bili ste naši bratje.
Pobili smo vas.
Sedaj obtožujete preko grobov
tiho nas vodite v meglice sanj
in topo neumnost samouničenja.
Vsakega izmed nas postavite v temó
in jemljete nam sij –
oslepelim tujcem, hladnim
okrvavljenih nog ...
Vzeli ste nam darovanje.

Nekoč je šel mimo mene
v njegovih očeh je bilo začudenje smiljenje
gubast pes.
Sprušujem se: Kdo vse se bori za nas?

Bili ste naši bratje
a ne po krvi
po materi *Zemlji* in očetu *Času* ...

V mraku v plavajočem gibanju
sem obrnil glavo
v njegovih očeh sem videl začudenje smiljenje
globoko v gubah za mano capljajočega psa.
Hodiva po isti poti v isto smer
Tam sem in tam je isto kakor tu ...
Čutim prevaro svojo šibko vero
strah osamljenosti
Ko sem brcnil v kamen je šla noga skozi njega
Vame se useda želja po zaupanju predanosti
ki me trga v laž
Postaja grozljivo čudne oblike dobivajo
rastline ob poti
pošastna prikazen nekakšna ženska – nora
se pojavi pred mano in padam v moreč vrtinec
strahu v centru osamljen ...
ne tam mi ponuja roko lepo dekle in še ena
z bisernim smehom
Bežim pod rokami deklic
bežita v malce različni smeri
pravita da imata oči moje matere
Razpadam na dva dela
Postali sta čudni in mene je bilo strah
njega nisem videl nikdar več
Tako zelo šibak sem bil ko sem se vrnil
šibak in prestrašen

In odnesli me bodo s sabo
noro smejoči se z mojimi razpadlimi deli
v rokah ki sploh niso roke
kot rosa posrkan v Sence

OGRINJALO

Prišel je zagrnjen v temno ogrinjalo
in vedel sem da je (bil) **Bog**
Rekel je: *Skrivam se prišel sem le za trenutek*
Nato vstopa On – obsijan
Vladar tega sveta
in vedel sem da je bil **Senca**
vprašal je: *Kje je moj Brat ...*

NIKAR

Nikar ne zapusti telesa
Tam zunaj je zgodovina
Tam zunaj je kletev
tisočletja krvi uničenja
trenutek Zemlje ki je jokála

Ne zapusti Telesa

TRAVNIK

Naj vsak vojak razmetan tam po polju
življenja pride na moj klic

na klic Kralja

Sem travnik

Naj vsaka trava valovi

kot bi jaz plesal

travnik počesan ...

in naj spregovori **besedo**

pridi ljubim

kot nežen poljub

tisočih trav

in naj bela golobica poletí

z njega

k tvoji

da bosta dve

Beli Golobici

KEPA

Z vej pada sneg ... plaf   plaf
prši naokoli   kot megla
ti stojiš tam   in mi daješ   poljub
kot dotik   kot nežnost   topla svetloba
V sladkem drgetu oživljajo čudovite ptice
pordelih lic   princesa
snežna princesa   prava princesa
govoriva si ljubi   ljubim ...
Dve čisti in lepi   sneženi   kepi

ENO

V objemu

Moja in tvoja žareča os se družita ...
oblika telesa poka in se drobi v koščke
ptice poletavajo iz enega v drugega
in izza njih se razkriva krajina
ki vabi laboda da poleti
in pije vodo iz rajskega jezera ...

Druživa se v Eno

ŠEPET SKRIVNOSTI

Morje mi daje umirjenost ...
šumenje morja, drsim v prostorno globino
edino, ki se mu lahko popolnoma predam
razpira se in razpada ječa ptic
ki poletavajo, vstaja duh, ki preplavlja telo.

Mirna gladina rojeva val, valove, bitje centra – srca.
Gozd daje moč
govori o zgodovini in temi preteklosti
o boju dveh Sonc, ki sta uničili drug drugega
in padli v temó in hlad, v borbo z lastnim oklepom.

Popolni boj v sevu kačjih oči.

Na Sence okoli mene me opozarja pes
in reži na njih v svoji šibki moči.

Sén zadovoljstva, nemir toplote
večna mladost v predenju mačke.

Odgovora kam ... se učim pri otrocih, svobodnega sveta
tam je čistost poletja, travnik, konj
ki plaši labode in gre z njimi svojo pot
tam so kot eno, ljudje, ki jih družijo ljubezen
slišijo *šepet Skrivnosti* ...

KAPNIKI

KAPNIKI

Kaplje kapnikov

padajo ... temá

drse po zasopli čaši in kaže se vsebina
Kot kapljice pijanosti kot kapljice smeha
Kot kapljice norosti.

Je voda v čaši témna si nabiral blato?

Kaplje kapnikov nežno drse po licu
in ona vidi jato belih in črnih ptic

Šel je v rove daleč
slišijo se kriki in klici ...
Kakšen se bo vrnil črn ali bel?

Črn

bo prinesel zlo
vedel bo za hrano ki jo imam rada
da bi jo zastrupil

Bel

bo imel sebe toploto neskončni smeh
ki pozdravlja jutro

In ona vidi jato črnih in belih ptic ki se borijo
čuti svojo solzo in ve da je popolnoma drugje tam
nato izčrpana zapusti sveti kraj
kamor se vrača.

Govorica kapelj ki tiho padajo v večnost
govorica **Kapnikov**

POLJUB

Polno lepih biserov sem nabral na prostrani obali
rad bi ti jih pokazal zelo rad
že tako je malo ljubezni že tako je malo prijateljev
in tako je hladno ...

Velikokrat se premrl ustavim.
Bojim se da nekoč obstanem v temi utrujen
– zasanjam ...

In peščena ura mojega življenja se bo obrnila
v odtekanje v umiranje
v noro zasmehovanje nabranih biserov
– z glasom črnih ptic

Dobil bom krila in poletel v temó
In od tam te bom spremljal
ti ki na obrežju nabiraš biserov za svoje Sonce
šepeč prevaro

Ko boš dobila črna krila
te bom slavnostno poljubil
Črna ptica.

Samo enkrat si padel
v prepad teme
in iz njega je poletela
Črna ptica

DOLINA

Bila je dolina žalosti ... trave in grmi so gnili
se v mukah rojevali
in v večnost umirali.

V reki je bila voda strupena
in zrak in vse.

Rod – grčast starec, sinovi, hčere in mati
so čakali odrešitelja
in se prepuščali v molitvi duhu doline žalosti.

Strup v reki, zraku
je našel pot do njih
sami so jo dolbli.

V dolini žalosti.

Nebo so parali črni bliski ...

oznanjajo *prihod našega boga – Smrti*

in potem je tam nekaj časa plavalala bela meglica
takoj po vojni.

V dolini žalosti

teče strup

usta moraš imeti zaprta.

Temni modrec bi zapisal:

V dolini žalosti

je strup

teče iz tvojih ust.

IKAR

Plavo nebo
in zvezde, kot kamenčki, topli sij.

Sedim na obali in gledam valove ...
Kdaj boš dovolj močan!
Kdaj boš vstal in odšel
po poti grmov, k pragozdu.
Kdaj boš hodil zadnji v vrsti levov!
Kdaj boš šel k zakladu, večnemu življenju
skritemu sredi pragozda.

Plavo nebo
sedeč na obali v snu poletí
za trenutek se izza oblakov prikaže Sonce
in oslepí.
O Ikar moj, o Ikar moj.

DVA

Vsa čutenja, ki si jih dajal
jim niso bila vredna
potem niso bila vredna tebi
– kajti izbrana sta vsaj dva ...

Vse kar so dajale roke
jim ni bilo vredno
potem si jih spustil
so otrpnile, se posušile
nato si jih sovražil.

LJUDJE IZ STEN

Mi smo ljudje iz STEN
Navadno ne a če nabiramo
hitro naberemo polno pest
raznobarvnih raznolikih kamenčkov ...

Vidijo jih v bistvo
imajo oči ljudi iz STEN

Ko bodo zavlادali
se bodo rodili ljudje gozda
nato ljudje morja ...
Tokrat bo zopet zavlادal **Človek**

ZRCALO

Drevesce je sanjalo sebe neskončno majhno
in se sušilo do korenin
nato je sanjalo da je neskončno veliko
in gnile so korenine
potem se je duša šibka skoraj prosojna
počasi odvlekla v temó

in Zevs jo je vrgel v neki streli na Zemljo

Takrat ko si bil tako nemočen da si vstajal
so bili kraj tebe se te spominjali in jokali ...
Njih bolečina je vrtala vate
Iztisnjen si bil iz kosti

Zadrževal si zapirajoča vrata
iz goste megle ločnica teme in tega življenja
z zadnjim hrepenenjem v smrtnem strahu.
Bili so tam daleč spredaj

Vrtelo te je okoli osi ko si gledal obraze
Smejoče spačene in vedno hitreje
hodil v oči velikega Sna ...
Ko si bil čisto njihov
so ti pokazali na šibko svetlobo
za trenutek se ti je zdelo, da so to ljudje
tvoja žalujoča mati brat
nato si se potuhnil in napadel kot zver
Takrat si drugič dokončno umrl

Slišal se je stok čisto drugačen
kot vaze ko ji postane voda pretežka
kot pokanje zidu ko se pogreza vase
kot prezir kot bolečina v samem sebi

Zjutraj so ga videli
bil je siv bled in odtujen
odšel je po poti in storil smrt
Tako je mati pokopala dva sinova
Roke so se ji tresle
in ko je počasi dvignila oči
si videl da v njih ni več niti solza

58

PROMETEJ

Padli so bogovi ...
Zamenjali so se bogovi.
Prometej je v večni bolečini žgan
za železnimi vrati ujet.

In zamenjala se je vera.

Oči, ki so gledale v oči
so pogledale v nebo.
In roke, ki so bile v krogu podane
– medtem ko so klicali svojih moči
so se razprle.

Kleči s steklenimi očmi srne
pred levom ...
In jastreb kroži nad človekom
ko krenil je nazaj na svoji poti prek puščave
da bi jo podredil
in da odpadle bi verige
in da razpadla bi železna vrata
in spregledalo bi zastrto oko – večnosti.

In jastreb Prometeju kljuje srce.
Vsako Noč.

VRAN

Nad gozdom leti črni vran ...
mogočna krila razprostira pred Soncem.
Na Zemljo pada senca, hladen mrak.
V hladu hite ljudje, zgrbljeni
vsak vase se zapre
in žalostne pesmi pojó,
pesmi o hladni, rumeni pegi.

In pesem vstaja.
In pesem kliče
in pesem si podaja roke
kot travniške bilke v dihu pomladi, raste.

Že se kaže izza hladnih gora
deželi vklenjeni v led
ki Sonce prikliče vedno redkeje
vedno teže premaga sovraštvo
ki kot *Temna ptica poletí k Soncu.*

SEJAVKA

Stara sejavka hodi med debli
in jim v krogu reže skorjo
popkovino, ki veže z zemljo.
Hodi med črnimi in okamnelimi debli
ter seje semena tam kjer klijejo mlada drevesca
kamnitemu gozdu nevidna.

In ko te srepo pogleda
pride in položi roko nate
da se v okamnelem deblu stori razpoka
takrat vklenjeno, zasanjano listje zvonko zašelesti.

In razvije se kamnita krogla. Razpadaš na krogle.
In krešejo se mavrične barve, ki se borijo
Ti proti tujcu.
Tako da boš razkosan že tu na zemlji v lastnem telesu
nisi več gospodar.

In kot da bi klicala dežja
je rekla: Preroki vstanite ...
In v gozdu je odmevalo
... vstanite iz bolečine, iz prezira.
Dotikala sem se vas, posadila sem vas ...
umreti morate, napol mrtvi velikani, sinovi Titanov.

In prepustite dom **novemu Rodu.**

POT K SONCU

Pot k svojemu uresničenju.

Razbil je jajčno lupino trdo
iztrgan iz klešč je stekel
in se tam na drugi strani
prilepil za magnet železni človek.

In zopet bo gnil prhnel
dokler ga ne preraste in vklene
trda lupina.

PEGE

Dežela senc in daljnega rumenega sonca.

Temna roka mi prekriva oči
da ne bi videl
in jih odkrije da bi oslepel.

In našel sem jo v plamenečem dnevu
iz oči bi švigal ogenj
ona se je čudila
izgorel sem v njenem objemu.

IGRA

Daš ne daš
daš ne daš
daš ne daš ...
daš.

Vkopal sem jo
ulil sem jo v kamen
belo golobico
tvojo dušo.

Vse kar imaš si dobil od mene!

MEGLICE

* * *

Bog je nad besedo **Bog**, nad vsem,
je samo ljubezen, ki je lahko tudi preizkušnja.
Če preizkušnjo, zmoremo, se veselimo
in drugi z nami, če izgubimo, se učimo v osami.

* * *

Menihi so ljudje, ki bi radi postali balončki.
Samo bog ima iglo ...

* * *

Zaradi višje ljubezni je preziral ljubezen danes.
Isti je bil naslednji dan.

* * *

Majhno plačilo – za veliko sužnost,
za žive majhnih moči,
ki s sužnji postanejo velike.

* * *

Miš dobi strihnin,
človek misel ...
Rezultat je isti.

* * *

Tvoj sirček je preblisk raja.

* * *

Ko škiliš in vidiš enojno,
je en vtikač izključen.

* * *

Bog je nad tabo, v rokah drži sekiro.

* * *

In vrači celo življenje samo valijo črna jajca,
sedajo na najbolj bela
– zato imajo oči.

* * *

In nočni ptič dela svoje telo
nekje v bermudskem trikotniku.

* * *

Menihi bodo uničili človeški rod,
da bi Bog lahko pričel z novim ...

* * *

*Rak je življenje v življenju.
Norost je Duša v Duši.*

DAR

Ko si dober, te spremlja nesreča
ko si slab – sreča
Bog je s teboj.

Ko nisi, padeš
ko padeš, spoznaš.
In padeš še enkrat.

Potem v svojih očeh rasteš
in rad bi odvrigel breme mogočnega hrbta
izpulil roko, ki grabi prst
da postal bi *Kresnica na Nebu*.

MOČI

Prerokba črne žene
da boš izgubil sina v gorah
je prekletstvo
dala ti ga je, vtakala ti ga je v kožo
tam kjer se te je dotikala
in sedaj ga nosiš s sabo.

Zase so izbrali nesmrtnost.
Kupujejo tvojo dušo za svoje večno življenje.
Ti si voda žejnim nesmrtnosti.

V tvoj beli puh je naredil križ
in naredil razpoko
in vanj dal – svoj puh.

PREROKBA

*Za Železnimi ljudmi bodo prišli Stekleni,
ubijali se bodo med sabo,
a ne z rokami, z gnusom.
Drug drugemu se bodo gnusili.*

In črni tujci bodo hodili med nami.
za njihovim hrbtom bo raslo sijoče belo mesto.

SRCE NEBA

Vsi iščejo *Beseda*.

Peščeno zrno se išoč klati
v velikem kupu peska
in omaga ovito v nesmislu ničā.

A ta **Beseda** sploh ni **Beseda**
v tem pesku je le eno zrno, prozorno
belina, ki z zlatimi žarki veže
krušeče kamene malenkosti.

Iskati bi morali sebe.
Do beline se pride ko ploveš v žarku
iz svojih oči.
Dotikati bi se morale roke ...

In ta biser je *ty*?

DVE ČISTO MAJHNI SONCI

Tvoji poljubi prebujajo
moje speče kraljestvo
ki vstaja in trka na vrata
tvojih spečih soban.

Spominjaj se svojega zlatega kipca.

Ko te poljubljam
vidim kako raste zlati kipec v tebi
ko se dotikam tvojih rok
čutim tvoj Sij.

POT

Šel sem po svoji poti
ob njej sem našel rožo
njen vonj mi je dal belo seme
posadil sem ga v svojem vrtu.
In oči so dobile sij.

Tam v daljavi se izgublja kot bela nit
mojega smisla.

*Tam gori je Belo Jezero
tam, tam doli je Belo Mórje.*

PANDORA

Prišla je v beli lupini
s čarobnim nasmehom lepote
me z vijočimi rokami pritegnila k sebi
in mi dala poljub.

Tako sem postal njen suženj.
Dala mi je čas na ramena.
Rekla je da še pride
in res včasih je šel njen beli voz mimo
in po telefonu sem slišal daljni glas.

Duša ki je stopala pred njo
je bila moj vabnik, moj snubec.

Zlo v dobrem.

Vrgel sem **kamen** v **Zrcalo**
v njen neizpolnjeni in izpolnjeni moj jaz
ki ga je pred sabo nosila *Pan-do-rá*.

PANDORA II

Pot v zrcalu je ozka, skalnata
strupeno prhneča.
V njenem šopku rož
je življenje šestih Bud
in me vsako noč tiho vabi v hišo temé
na oni strani reke
kjer je *nebo sesirjeno in Zemlja Balon.*

POTOP

Atlantida se ni nikoli potopila
ker je bila vedno tam spodaj
pod morjem.
Samo lovci so odprli lopute.
To je bil zadnji poraz zlatega rodu.

Pod morjem hočem jaz živeti
biti tam z dekletom
s stvarmi, ki jih je premočila voda
vdihavati zrak, ki je bil prej mehurček.
Bila bi Sonci.

OBISK

OBISK

Naprej v temi neskončnosti,
neskončnosti, neskončnosti, neskončnosti tebe
se zasveti os, rdeča bil, vklenjena os
in zraste, sili po hrbtenici k čelu,
prepoji te s svojim sijem in očisti.

PLESALKA ROCK N'ROLLA

Ko plešeš Rock n'roll je
kot da se ti noge dotikajo vrhov valov morja
svojega morja.

Kot ponos konja
je biser v tvojem čelu.

Kot beli labod v letu si lahkotna
in svobodna.

Kot veter si igriva.

V tvojih očeh je solza
v tvojih ustih je dih
ki bi ga rad pil
in bil s tabo
in bil tudi tí.

Vražji ptič čara barvam smeh – ljudi
in golta ga v hlad popolne téme
potaplja te v žarečo rdečo reko
ti odpira usta, vleče te za nos
in te prebada.

SIZIF

Utrujen sem od tebe Bog
utrujen sem od vas, ki mu požete hvalnice
vračī.

Utrujen sem od teže.

Nebo bom preklel
vanj krogle ognjene, nabuhle
koničaste vrgel
izgnal v tvoje naročje, v tvoja usta
svojo norost.
Skalo na ramah bom zdrobil v prah
Da nam boš dal mir.

Človek je to kar je
in pusti ga pri miru
in ko si bo sam svoj, svoboden
izliral rane bo vstal nov, čist in bel.

PESTI

S Stisnjeno Pestjo Gledam S Srdom Proti Nebu
in čutim Korenine Zemlje
in čutim kako odpada Črno breme jastreba
z utrujenih ramen.

Samo telo bom vprašal – on je bog.
Samo tam, kjer so rože doma
in čisti žuboreči smeh – potoka, bom vprašal
samo svoj sij bom vprašal – on je bog.

Prebuja se srce Zemlje
morda prepozno, morda nevedno ...
Ptice se spuščajo vse niže
skupaj, granitno težkó in hočejo odgovor
ko bodo odletele
bo Črn dež padal v naše Oči
bíl v nas – tiho rdeče z razžarjenim robom
bíl v nas – nem neskončni krik
v nas in kosil **Smrt**.

Nekoč ti drobil je dušo jastreb
in ti jemal cvet za cvetom z belega telesa
danes iz kljuna je rodil pijavko
in jo lepi na tvoj sên
da ti dušo trzajočo izsesa.

DIH POMLADI

Naj v vetru dih pomladi veje
in naj metulji vstajajo z vonjem róz
naj veje prek tvojih ust očí in las
in te naj zlatí
dih pomladí

BILA JE ...

Ko je globoko padel
ko ga je zelo bolelo
je pričel piti vodo bolečine
in se odžejal.

Ko je prišel iz témne sobe
je ogovarjal mlada dekleta
Nosferatu.

Letajo kot netopirji
škrebečejo kako grešiti
in *sesajo Krivdo*.

RAZTRGAN

Nisi se stisnil v dve gubi
obdal s strdom znoja
in čakal svetlobe, da zapiha veter
da mine.

Nisi z besom dvignil glavo
in gledal z očmi, ki ubijajo
ker si se bal
velike **Sence**
ker si bil v témnem, tujem domu
in nisi vedel za moč svojih očetov.

In bil si *raztrgan*.

Ko se para človeka na kose
preteče veliko krvi
in ko se dleto drobi v kostí
kričijo zobje – Belo v očeh kličejo Smrti.

USPAVANKA

Na tvojem čelu je rdeči biser
zeleni biser, rdeči biser.
Tvoj nosk je pokrit z zvezdicami.
Tvoja brada je Lunica
ščip, ščip, mlaj – ščip, ščip, mlaj
polna Lunica.
Na tvojem ličku je Sonček
in na drugem ličku je Sonček.

LJUBIMCA

Plavala sva ti kraj mene
dihnila s srcem morja ...
se znašla v prostoru – svojem svetu.
In dobil sem tvoj zven v srce ...
Je za trenutek – je bila soba iz ogledal očiščenja
in dva, ki se zdrzneta, kot da ni njuno.
In potem oči gledajo gladino ki jo odmikajo roke:
O ti morje, srečen sem morje mati
In potem, potem vesta da nista – dva
da bosta vselej **Eno**

SÊN

Sên je kača ki te pelje ...
proč od jablane
proč od ljube béle
proč v kotanjo
proč v skalnate vrhé
da boš petelin
tam sam
– v odmev
sam velik – in neumen
sam – in ničén

Sên je kača ki te pelje v laž
sên je kača ki jo jahaš v gnezdo
je ptica rdečeočna
je hladna slast in bôl
Sen je kača ki pripne razpetega te med drevesi
Sen ti spodmika noge
te kobaca po zraku
Sen se splazi skozi tvoje grlo
Sen ti gleda skozi desno oko
skozi levo oko
skozi tretje oko
Sen si tí
s tvojim smebom se Smejí

REKA

V Črni reki plavajo Bela Telesa
v črni reki prostora plavajo bela telesa
sami so – ničesar ne vidijo
jočejo – kot sveče dogorevajo.

Če bi vedeli da so ribe
bi se družili v jate
če bi vedeli za svojo belino
bi jata dobila oči.

A v črni reki tonejo – jih nosi ona
z rokami v grozi grabijo
s Črnimi Kriki Kričijo.

Črna jata ptic
se je usedla
na desno stran tehtnice,
na levo stran
potem se je zakotalilo srcé
mesto je okamnélo, tihi zvoni
so postajali vse glasnejši, močnejši
in zdrobili v svoji pesti v prah.
In Bogovi so se strašno krohotali
ko so se dokopali prestola.

DVE POTI

Kje je bog
v tebi ali izven tebe?
Kje je bog
je v tebi ali pride vate?
Je seme položeno v srce
ali cvet drevesa?

Biti, ne biti ...?
Ali naj se Sizifu skala preobteži, da umre
ali naj v boli krvavečih prstov umira?
Biti, ne biti..?

Naj srca bijejo
naj bijejo močno
in naj se ljubijo.
Ti, ki z rokami trebiš trnje izpred oči
da bi spregledal
ne storiš popolno, a storiš z močjo
zato ti prsti krvavijo
skale odmikaš in delaš pot.
Za tvojim hrbtom vedno močnejše bije srce
v Srcu Srca je Beli Dom
Tam vesele pesmi pojó
tam pred durmi te očistijo
in ti posteljo posteljejo
da si odpočiješ v toplem domu
Pil srečen boš slasti – ples vetra sreče
da zmogel boš nazaj
trebiti skale pred reko življenja
trebiti trnje pred svojimi očmi.

POT

DEKLICA

Lubika moja nežno poljublja v noč
da bi poljubi k meni prišli
da bi me vase ovili
da bi se spomnil – ptič
na ptico na njó
na dva ki želita drug drugemu srečo

V samotni sobi toči solzé
v samotni sobi toči srčne solzé
v samotni sobi čaka na té

v samotni sobi je balo uredila

je na trhli pod stopila
je padla v témo v kriké
je tiho kričala in mislila nate

Glej v belem v hladu brodi po snegu
in póje
vrača se k domu
tudi on bo tjakaj prišel

VETER

Takrat ko umiramo
prične pihati hladni veter
ki ga nismo nikoli čutili.

Ker smo bili dovolj močni
ker smo *celo življenje Goreli*.

DREVO

Si slišal ptičev žvrgolenje
to polnost predenja slasti ...
Si storil razpoko v deblo
v mreno...
jo z rokó razširil
vanjo, v GOSTO stopil
jo za seboj zaprl

dal deblu kapljo belo sebe
krošnji žejni živetih lepot
in smeha ...

Si znova v človeka se rodil
v nežnost ki ni še videna
– V ČLOVEKA.

Ko bi razumel bi bil v Raju
*ko bi slišal govorico **Dêbel?***

SANJA

Zaradi sanj si me pustila ...
zaradi sanj si name pozabila
zaradi barv risanih pred tvojimi očmi
zaradi obljube Raja – nežnosti
vonjav in smeha
zaradi biserne ogrlice
neskončno čistega sveta
zaradi vrača zlega
si mene zapustila draga.

Padamo, drug za drugim padamo
najvišja drevesa
v kamen ujetega človeka (telesa)

ptice raz glave (...)
letijo v nebó.

SINJA SANJA

Sinja Sanja čarna ptica
v sivem tiho bela – lepa snežna...
Sinja Sanja je roké razprla
v nežnem plesu
Sinja Sanja mi je glavo objela
in me poljubila
Sinja Sanja me je vase vpila
– **in postal sem**
Sinja Sanja Čarna Ptica

PTICE

Ptice priletite, ptice priletite
fanta obkrožite
saj je fantič lep, močan.
Ptice vé, ki ste nevidne
ptice vétra, ptice sná
fanta obkrožite, vé ki ga ljubite.

Ptice priletite iz vrhov dreves
iz oči in ustnic
moje drage ljubice

v hrepenenje
tiho in priprto
– v mene
v moje telo.

Sonček ni balonček
je skrivna, sladka sončna vez
med njo in tabo
je sončna vez zaupanja.

PTICI

Iz oči v oči je sončni žarek
in je dom en sam ...

Stojiva na skali in gledava valove
besede vstajajo kot vál morjá ...
S kljuni drug proti drugemu obrnjena
ptici s krili se dotikava.

Iz oči v oči je sončni žarek
némo rečes
iz oči v oči je Sončni žarek
reče moj žuborenja glas.

Za trenutek in slutim tudi tebe
poletim prek morja v gnezdo.

In že postajaš beli **Labod**
vetriču poletja krog sebe.

SONCA

Tisoč sonc raztresenih vsepovsod
v meni sije v jutro
tisoč sonc raztresenih vsepovsod
v tebi draga
Z dotiki jih prebujava
s poljubi jih prižigava

Kot cvetovi nežnih ustnic se razpirajo
še zadnji ostanki ječe skritih stekelc
se topijo ...
Dolgo dolgo poletje.

Objeta z dotiki kličeva
dolgo predano ta njih »šepet«
kot da strune zlate harfe srca
topline tvoje lovijo zvenijo
se kot trave upogibajo vstajajo ...
*Dolgo dolgo **Poletje***

HIŠA MORE

Vihar umiranja
neskončno trpke solze tihega ihtenja ...
Speč pokrit je z vélom môre.

Težka, nema, trda kepa diha
ovita s tvojimi očmi ...
trepetanje gorečih listov zastekljuje
roje nórih malih netopirjev.
Osamljeni suličar ubija kralja
oko v središču čéla!
S kresnicami prižigajo se oglja
kresovi **Krvnikovih Moči** ...

Mravlje z zlatimi čeveljčki vstopajo
v slike sten
trave razgrinjajo, se s Spominom seznanjajo
uganke daljne – bajke trav Sfinge šepetajo ...
bele plodove sprijaznjenja obirajo
vse opičje tovore ven nosijo.

Kot semenj prihajajo, odhajajo *Senca*
od **Vsepovsod**.

POLETJE

Kako sem srečen da živim!
Kako sem srečen da Gorim!
Da se »izliva vsa ta kri«
da sem Rumena; Zelen – Rdeč; In Bel!
Kako sem srečen da živim.

Kako sem srečen da hrepenim
hodim po sledih »tvojih stopinj«
s tvojim, tvojim smehom se smejím
tvoje predem bele niti
tvoj šepet tako Poznam.

DVE DREVESI

Vsaka kaplja mojega telesa
– vode ubogega sija hrepeni po tebi.
In zopet se (kot izvir) prebujam –
pomladno drevo.

Daril rodim na prstih svojih rok
daril srca – zate draga
pomladno Drevo ...

JIN JANG

Padal sem v njeno levo oko
v objem njenega telesa.
Ona je padala vame
v moje levo oko, skozi svoje desno.
Kot dve kaplji sva drsela drug v drugega
in drug iz drugega.

dve kapljici Jin Janga.

V prostoru zenice sija in kotanje
Lun in Sonc – Jin Janga.

Na začetku je bil **Dotik**
in dotik je bil **Vse**
in dotik si bil **Ti**
Tako je bil premagan **Spanec**
in postavljen si bil trdno na **Zemljo**
... iz blodne daljne krvave môre

motto V. S.

GORA

Vse klice srca ...
trenutke svetle – čiste in-u lepe
vse kar sva ljubila
skupaj sva zbrala
kot biserno ogrlico.

Vse kar si ljubila
in ljubil sem jaz
cvetove travnika, drevesa, živali
pa tudi ljudi
skupaj sva zbral
sva GORA postala.

Ovila si me – vase me skrila,
v svoje živo obzidje iz sončnih trav ...
sva Gora postala
sva Gora oba.

MOJA USPAVANKA

Ptice jaz hočem spati
Žarki moji pomirite se ...
moje barve moči pustite me
Jaz se hočem potopiti v svoj *Mikrokozmos*

METULJ

Človek je kot metulj
gosenica zapredena buba
Večkrat se mora v življenju leviti
– odvreči lupino
da najmlajši JAZ
postane njegov – **Obraz**

MARJETICA

Deklica vsega si me omedila ...
s svojim nežnim dotikom – čebela
moj nos, moja usta,
moje očke, moje čelo.

Sredi puščave je zrasel cvet
k tebi se zazrl
vonja dal, k tebi se odprl.

NARASLE VODE

Reka ne potrebuje svetlobe misli neba ...

Reka je ena

je iz samih cvetov.

Naj narastejo vode.

Reka ne potrebuje svetlobe misli neba

le misel bogastva srca.

Ne mara črnih mož v dolgih plaščih

ki z mislijo, zavito v zlato uganko sanj

s pametjo razdirajo svet.

Reka ne potrebuje svetlobe misli zlobe neba

lahko je tudi sama.

Ne mara črnih mož, ki nosijo rezilo v rokah

in molijo k njemu.

Reka

v sebi ima skrite koščke sveta ...

svojo kraljevsko palačo

dve sonci rdeči, mačje oči

tigra ... , poljube ustnic ljudi

dotik otroka, posajeno rožo ki rase

med travami skrite žuželke

njih lahni sij – *glasove, trobente čistosti.*

ORFEJ

pesmi o Orfeju

Pletem rože v venec
in so rože glave ...
Ne bom mogel splesti Gore
Apis trudni – zeleni Jurij

Silna je moč kresnic morja
črnih mož z lijakom v glavi
Silna je moč ljudi brez spomina

GORA II

Strašna bo usoda Gore ...
ti, ki Tam stojiš – ves zlat
Ti, ki mahaš z mečem
saj te bo odplavil veter tam od zgoraj ...
Gromoglasni iz vseh src.

Strašna bo usoda Gore
ko lomijo se srca – najmočnejša, kot da trejo se orehi.
Strašna, kot vulkan
bo ta povodenj.

Za malo slasti
za to malo – da si človek
da si seme v morju
da si kapljica v morju
bo plačilo ...
Najprej tu in tam
nato nas vseh – *Smrt*.

granatno jabolko

Granatno jabolko kujem
iz cvetov slasti ustnic ljudi
iz smeha póljetja inu lepote.

ORFEJ

Vrhovi dreves vedenja mi dajo
v roko palico
oblečejo faraonsko kuto.

Kamorkoli grem, med ljudi ...
vsaj en biser tak dobim.

Ko sem s seboj
se spominjam *Orfeja*

VIDETI IN BITI

Hotel sem napisati roman že pri enajstih letih. Naslov sem mu dal »Bog ali izvor človeka«, toda napisal sem le nekaj strani. Z razlogom, da ne poznam dovolj osebnostnih lastnosti junakov romana, sem se posvetil pisanju aforizmov in pesmi.

Mojo mladost sta zaznamovala dva dogodka. Prvi globok vtis sem prejel ob drugem potovanju na lastnih nogah. Shodil sem pri devetih mesecih in že ko sem drugič samostojno hodil, sem nekega sončnega dne obiskal sosednji travnik. Usedel sem se med travo in pričel opazovati. Prvič v življenju sem natančneje videl mravlje, metulje, rože, zagledal sem se v griče in spoznal, da so tudi tam mravlje in metulji in da so za hribi prav tako hribi. Videl sem da je svet velik, povezan in lep. Duša mi je dobesedno plavala in doživela zavestni preskok. Po krajšem posedanju sem se odpravil nazaj proti domu. Babica, ki naj bi me takrat pazila, se je tega dogodka spominjala le po tem, da so me zelo dolgo iskali, potem pa sem se od nekod pojavil kar sam. Tudi drugi premik v moji zavesti se je zgodil v Predosljah, vasi, ki meji na bolj znano Brdo, pri Kranju. Star sem bil 5 let, pred hišo sem se igral s kamenčki, nato pa je kar naenkrat v roke vzel palico in začel risati krog. Narisal sem popoln krog. Čudil sem se, saj tega nikoli nisem znal narisati. Nato me je nekaj vleklo, da sem se odpravil tja, kamor običajno nisem zahajal. Odprl sem težka vrata in odšel v zgornje nadstropje. Stopnice so bile zelo strme, zato sem moral par stopnic prehoditi kar po vseh štirih. Znašel sem se v zgornjem nadstropju, kjer sta bili dve sobi in kamra. Odprl sem vrata in na tleh zagledal telo svojega očeta, ležalo je poleg postelje. Nekaj mi je

govorilo, naj mu skočim na prsni koš, toda tega zaradi nenavadnosti nisem zmogel storiti. Začel sem klicati »mamil« in slišal »počakaj bom že...«. Začel sem se dreti iz vsega grla, kot da me odirajo iz kože. Takrat je prišla babica in po grozi babice tudi mama. Nato se je dogajal direndaj. Toda ko sem bil za trenutek sam v sobi, sem videl odhod duše. Tudi to me je zaznamovalo. Nato sem leta in leta iskal »trenutek, ko je spregledal, da bi videl, kakšen je buden«, kot sem zapisal tudi v uvodnem aforizmu prve zbirke pesmi »Zrcalo«. Pomembnejša prekretnica na moji poti duhovnega zorenja je bilo soočenje s freskami Sikstinske kapele. Ščasoma sem pričel brati vizualne podobe fresk, mozaikov, kipov ... Tovrstne raziskave, ki so nekje med navdihnjenostjo, intuitivnostjo in logiko, imenujem vizualizacija umetnosti. Vizualizacijo Sikstinske kapele je leta 1989 objavila znanstvena revija Filozofske fakultete Antropos.

Vladislav Stres

KOZMOS SE DOTIKA SLEHERNEGA DELČKA NAŠEGA BIVANJA

Zbirko »Zrcalo« objavljamo vnovič. Prva izdaja je izšla leta 1986 pri založbi Obzorja v nekoliko lajbahovski opremi, avtor pa je tudi menil, da je bil takrat Herman Vogel »trd« urednik in mu ni dovoljeval prevelikih odstopanj od običajne podobe teksta. Sedanja izdaja upošteva avtorjeve pripombe.

Gre za obsežnejšo zbirko pesmi in je izbor iz daljšega obdobja, urejen kronološko. Zbirko sestavlja šest ciklov, razdelkov, skozi katere teče neprekinjen pesniški tok in jih povezuje, kar se nanaša predvsem na svojski izbor besedišča – mešanico abstraktnih izrazov, z veliko začetnico zapisanih besed, ki se spreminjajo tako v imena, imen in konkretnih podob. Naslov »Zrcalo« je metonimičen, po eni od pesmi, in ne izraža celote zbirke, a vendar jo kot simbol nadgrajuje. Kaže na nekaj, v čemer je prisotna neka višja stopnja avtorske namere – z izbiro naslova »Zrcalo« je izražena svojevrstna eklektičnost zbirke, kajti zrcalo odraža vse, tudi tisto, kar ni znotraj naše pozornosti. Kot pravi A. F. Losev – tudi v najmanjšem koščku zrcala se odraža vse stvarstvo. Hkrati zrcalo nosi simboliko duše/duševnosti, a te z zapisom ne izčrpamo, temveč jo v najboljšem primeru le razkopljemo.

Morda se bo komu zdela oznaka »eklektičnost« preostra, a pri Stresu to predstavlja pesniški postopek in s tem konstituira njegovo poezijo. Že iz same tipografije je namreč jasno, da obstaja v njej več slojev stvarnosti, ki jih postopek kliče kot neke podrutine v programiranju. To je lahko samocitiranje, navajanje besedil, ki spadajo v druge, nepesniške žanre. Potem so tu sklici znotraj pesmi, ki so bodisi citat ali indeks, kazalec.

Zaradi lažje berljivosti smo v tej izdaji besede v kapitalah zamenjali s krepkim tiskom. Te indeksne besede so večinoma kategorije, ki pripadajo filozofsko-teozofskemu diskurzu, delujejo kot aluzija in se nahajajo na robu pesniškega besedila kot kazalci v kontekst. Tako dobimo pri pesmih Vladislava Stresa izrazit občutek intertekstnosti, tudi zaradi razpršenosti (pomenljivih povečanih razdalj med besedami oziroma deli stavka). Pesnikov trud (v zelo elementarnem pomenu poiesis, »proizvodnje«) je prav odpiranje prostora pesmi za vse te svetove. Dogaja se v zanosu, ki se dotika svetopisemskega besedila. Tudi kot prerokba.

Pomembno je, da je besedilo tisto, kar je vidno, in je manj tisto, kar je izgovorjeno. Pesem je zapisana kot lotosov cvet, druga spet z razširjenimi presledki med besedami ali kiticami, vse to pa pelje h kultu črke in meditacije ob črkah, kar nas šele po ovinku pripelje do dojemanja celote. Za Vladislava Stresa bi veljalo reči, da dobimo podobo o gozdu šele takrat, ko dojamemo drevo.

V ozadju Stresovega pesnjenja je dramatična vizija sveta, ki se giblje v povečanih amplitudah, med bitjem in ne-bitjem, vizija odrešitve. Skoraj vsaka pesem zaobjema skorajda vesolje: fizično in pojmovno. Lahko bi rekel: v njih se kozmos dotika slehernega delčka obstoja in pesnikova vloga je, da nam ta kozmični obstoj prikaže kot preblisk v doživetju.

Marjan Pungartnik

KAZALO

TAM	
ZRCALO	9
OBOŽEVALEC	10
GLINENA SKODELICA	11
DEŽELA KIPOV	12
ONA	13
SLOVO	14
TAM	15
V PLAMENU	16
Dan ko si najbolj trpel ...	17
METULJI	18
GOLOBICE	19
ONKRAJ	20
ON	21
LEDENA PRINCESA IN KIP	
LOTOSOV CVET	25
TISTE OČI	26
JUTRO	27
SENCE	28
PAJČOLAN	29
KIP	30
SANJI	31
ONA	32
PRINCESA	33
Hodili so mimo, pod njenim oknom	34
GOZD	35
LUŽA	36
DAROVALKA	37
IGRIVA RADOST	38

SENCE	39
DVA RODOVA PRAZGODOVINE	40
V mraku v plavajočem gibanju	41
OGRINJALO	42
NIKAR	43
TRAVNIK	44
KEPA ENO	45
ŠEPET SKRIVNOSTI	46
KAPNIKI	
KAPNIKI	51
POLJUB	52
DOLINA	53
IKAR	54
DVA	55
LJUDJE IZ STEN	56
ZRCALO	57
Takrat ko si bil tako nemočen	58
PROMETEJ	59
VRAN	60
SEJAVKA	61
In ko te srepo pogleda	62
POT K SONCU	63
PEGE	64
IGRA	65
MEGLICE	66
Ko škiliš in vidiš enojno	67
DAR	68
MOČI	69
PREROKBA	70
DVE ČISTO MAJHNI SONCI	71
POT	72
PANDORA	73
POTOP	74

OBISK	
OBISK	79
PLESALKA ROCK N'ROLLA	80
Vražji ptič čara barvam smeh – ljudi	81
SIZIF	82
PESTI	83
Nekoč ti drobil je dušo jastreb	84
DIH POMLADI	85
BILA JE ...	86
RAZTRGAN	87
USPAVANKA	88
LJUBIMCA	89
SEN	90
REKA	91
Črna jata ptic	92
DVE POTI	93
Sen je kača	94
Naj srca bijejo	95
POT	
DEKLICA	99
VETER	100
DREVO	101
SANJA	102
SINJA SANJA	103
PTICE	104
Sonček ni balonček	105
PTICI	106
SONCA	107
HIŠA MORE	108
POLETJE	109
DVE DREVESI	110
JIN JANG	111
Na začetku je bil <i>dotik</i>	112
GORA	113
MOJA USPAVANKA	114

METULJ	115
MARJETICA	116
NARASLE VODE	117
ORFEJ	
pesmi o Orfeju	121
GORA II	121
granatno jabolko	122
ORFEJ	122
<i>Vladislav Stres: VIDE TI IN BITI</i>	125
<i>Marjan Pungartnik: KOZMOS SE DOTIKA SLEHERNEGA DELČKA NAŠEGA BIVANJA</i>	127

MARIBORSKA LITERARNA DRUŽBA

Zbirka eDition 3

Urednik: Marjan Pungartnik

Vladislav Stres:

ZRCALO

Uredil in spremno besedo

napisal:

Marjan Pungartnik

Oblikovanje:

Vladislav Stres in MLD

Izdala

Mariborska literarna družba

kot svojo

253. publikacijo.

Izdelava e-knjige

Mariborska literarna družba

v septembru 2010.

Priporočena cena:

3,00 €

ISBN 978-961-6483-91-9

V zbirki **eDition** je doslej izšlo:

Tone Dodlek: PIKICA NA LUNI

Tatjana Srebrnič: ZA ZAPRTIMI VRATI

DragoMom: JAGODE, NJAM, NJAM

MARIBORSKA LITERARNA DRUŽBA
Zbirka *eDition* 3

ISBN 978-961-6483-91-9

9 789616 164839 19

Cena: 3,00 €